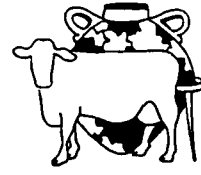

חדשות מן העבר

סיכומים מקצועיים וכלכליים בראשית שנות העשרים

חשיבות להכנסה במזומן מהחלב ולהוצאות ייצור, רובם מתוצרת המשק ולא מקניה מהחוק. טירה הכניסה ב־1922 1900 לירות מצריות ומוזה היה 401 ל"מ רווח, "ההכנסות יכלו להיות גדולות יותר לולא ההוצאות לקניית מצרכי מזון בשביל הפרות. בקרית ענבים מוציאים יותר מ־600 ל"מ בשנה לקניית מזונות".

גם המשפט הסתום מטירה, שהם משתדלים לספק את המזונות הדרושים כמו פול, חומצה, סובין וחציר מעיד, שהרבה מזומנים זורמים החוצה.

אוריה פלדמן מסכם פרק זה: "אין להעלים עין מהמגרעת היסודית הזאת ויש לעשות מאמצים לגידול מספוא וחציר במשק ולהגדיל את ההכנסה בצורה ניכרת".

כמובן, החישובים הכלכליים או היו שונים בהרבה מאשר היום. לגבי גידול מספוא לא היה מחיר אלטרנטיבי לקרקע ולמים והעבודה לא חושבה, והעיקר – לא להוציא כסף החוצה.

השיווק: "מתברר שאין יסוד לחששות, שכח הקליטה של השוק מוגבל, עדיין רחוקים מאד מניצול השוק בדבעי".

ביפו השיווק מסודר פחות או יותר וצריך להגדיל את המכירות בחיפה ובירושלים, בה כמות החלב הנמכרת קטנה מאד.

יש לשקוד על פיתוח השוק אצל הקליאנטורה האנגלית בלוד, ירושלים וחיפה. העובדה שכמות החלב אשר נמכרת על ידי "המשביר" גדלה במשך שנה וחצי ביפו פי 3 1/2 ובכמות הכללית בכל הארץ פי 4, "יש לקוות שהפרוגרסיה (התקדמות, ש.ד.) הזאת יכולה להיות גם בשנים הבאות והכל תלוי במרץ, בכשרון ובמסירות". בכל אופן ברוך, שאין מקום ליאוש.

עד כאן תאור המצב בראשית שנות העשרים, אך בסך הכל הבעיות הן אותן בעיות כמו היום, בהבדל של הקף וידע. **שלמה דורי**

ב־1923 התפרסמו ב"השדה" כך ג' הערות של האגרונום אוריה פלדמן לידיעות סטטיסטיות על משק החלב בארץ. לא ידוע לי, מה הוא המקור לנתונים אלה, אך אפשר לשער שבחלקם באו מהמשרד הארץ-ישראלי ובחלקם המקור הוא "המשביר", שעסק בתקופה היא בשיווק החלב בטרם הוקמה "תנובה". הסקירה מחולקת לכמה מדורים:

1. גידול בהקף העדר, 2. עליה בתנובת החלב, 3. ההבטים הכלכליים, 4. בעיות השיווק.

לגבי **הקף העדר** מציין אוריה פלדמן, שחל גידול במספר הפרות במשקים, כך שבטירה גדל העדר מ־11 פרות ב־1920 ל־24 פרות ב־1922; באילת-השחר מ־10 ב־1920 ל־17 ב־1923. תהליך זה היה במשקים נוספים.

לגבי **תנובת הפרות:** כתוצאה משינויים בהזנה, הכנסת דם חדש (הכלאות) והתמחות העובדים המטפלים בבקר או כל הגורמים ביחד העובדה היא, שבקרית ענבים נתנה כל פרה נחלבת ב־1921 – 159 ליטר בחודש, ב־1922 – 173 ליטר וב־1923, 193 ליטר בחודש. התנובה בניתוח של תנובות אינדיבידואליות מרשימה עוד יותר. הפרה "זקופה" מטירה נתנה ב־1920 329 ליטר וב־1922 – 3176 ליטר. הפרה "צעירה" (לפי אותן השנים) 1174 ליטר ו־3024 ליטר. בקרית ענבים הפרה "חמדה" ב־1921 – 1513 וב־1922 נתנה 2220 ליטר. מובן שכתוצאה מהגדלת מספר הפרות והעליה בתנובת החלב לפרה גדלה כמות החלב שהמשקים יצרו.

מעניין, שהשתדלו לייצר מקסימום חלב בקיץ כשמחירי החלב היו גבוהים יותר (מזכיר לנו דבר דומה?).

וכך בטירה ב־1921 מקסימום ייצור החלב היה בחודש אב (4363) ובחודש אלול (4553). באילת השחר ב־1922 שיא החלב היה באלול (1853). בקרית ענבים הכמות הגדולה ביותר היתה בסיון (2287).

ההבטים הכלכליים: לפי המושגים דאו, יש